

του Γιώργου Τσιρίδη

Η εικοστή ογδόη Οκτωβρίου είναι η δεύτερη μεγάλη επέτειος της νέας Ελλάδας. Πρώτη η 25η Μαρτίου, η μέρα που οδήγησε στην απελευθέρωση του νεοελληνικού έθνους από τον οθωμανικό ζυγό. Καθιερώθηκε σαν εθνική γιορτή επί Όθωνα. Η 28η Οκτώβρη γιορτάζεται μέσα από την κατοχή, όταν εκείνη την ημέρα διοργανώθηκε διαδήλωση στην Αθήνα. Επομένως, καθιερώθηκε από τον ίδιο τον λαό και τις αντιστασιακές του οργανώσεις. Όπως είναι φυσικό, μετά την απελευθέρωση η γιορτή έγινε εθνική πλέον.

Πολλά έχουν ακουστεί για την γιορτή αυτή και για το γεγονός που αναδεικνύει. Πολλά είναι κοινότυπα. Στις γνωστές κοινοτοπίες και κοινοτυπίες ανήκουν οι προβληματισμοί κατά πόσον ήταν ο Μεταξάς ή ο Λαός που είπε το όχι. Ίσως κάποτε παραδεχτούμε ότι το "όχι" της Ελλάδας το είπε η Αγγλία. Αυτή ήταν που επέβαλε στον βασιλιά Γεώργιο και τον Μεταξά να πουν όχι, όποιες κι αν ήταν οι σκέψεις τους. Όσο φιλογερμανός και φασίστας (άρα θαυμαστής του Μουσολίνι) κι αν ήταν ο Μεταξάς, την εξουσία στην Ελλάδα την είχε ελέω βασιλιά και Αγγλίας. Αν σκεφτόταν να πει "ναι", ο βασιλιάς θα τον άλλαζε μέσα σε μια μέρα με κάποιον που θα έλεγε "όχι". Κι ο Γεώργιος ήταν τοποτηρητής των Άγγλων στον ελληνικό θρόνο. Τον είχε καταλάβει το 1936 χάρη στην πίεση της Βρετανικής κυβέρνησης και το αποτυχημένο πραξικόπημα των φιλοβενιζελικών. Η Αγγλία εξάλλου τον φιλοξενούσε στο Λονδίνο από το 1924 όταν είχε εγκαθιδρυθεί η δεύτερη ελληνική δημοκρατία.

Ασχέτως του πώς ειπώθηκε το όχι, εκείνο που έχει σημασία είναι ότι ήταν μια τρελή ενέργεια την εποχή της. Ο Χίτλερ ήδη μέχρι το καλοκαίρι του '40, δηλαδή μήνες πριν το ελληνικό "όχι", είχε καταλάβει ΟΛΟΚΛΗΡΗ σχεδόν την Ευρώπη. Είχε νικήσει κι είχε καταλάβει την Δανία, την Νορβηγία, την Πολωνία, την Τσεχοσλοβακία, την Αυστρία, το Βέλγιο, την Ολλανδία, την Γαλλία κι είχε συμμάχους (δικές του χώρες δηλαδή) την Ουγγαρία, την Ρουμανία, την Βουλγαρία και τις φασιστικές Ιταλία (που είχε και την Αλβανία), Ισπανία και Πορτογαλία. Ακόμα κι η Σοβιετική Ένωση (που είχε μπει στη μισή Πολωνία και στη Φινλανδία) είχε συνάψει μαζί του συμφωνία. Ολόκληρη η Ευρώπη ήταν υπό την κατοχή του Άξονα με μοναδικές εξαιρέσεις την Αγγλία και την Ελλάδα. Ουδέτερες παρέμεναν η Ελβετία κι η Σουηδία. Ουδέτερη ήταν και η Αμερική ακόμη. Δηλαδή η Ελλάδα είπε όχι σε μια δύναμη που πίσω της ήταν ολόκληρη η Ευρώπη πλην μιας Αγγλίας που βομβαρδιζόταν κι απλά άντεχε. Ήταν πολύ γενναίο αυτό το όχι. Αν σκεφτεί κανείς, μάλιστα, πως συνοδεύτηκε όχι από θυσία αλλά από θρίαμβο και νίκη, τότε μιλάμε κυριολεκτικά για θαύμα!

Αυτό το θαύμα γιορτάζουμε στις 28 Οκτώβρη. Δικαίως!

[ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τώρα πώς κατάφερε η Κεραμέως να πει, στο διάγγελμά της, ότι όλα αυτά έγιναν στις "παραμονές του παγκοσμίου πολέμου" είναι ένα μυστήριο. Μόνο στην αγνή, αβυσσαλέα και σοφή ελληνορθόδοξη διάνοιά της θα ανακαλύψετε ίσως κάποιο λόγο.

Άσχετη -κι ως εκ τούτου επικίνδυνη σε μια τέτοια θέση- είναι το λιγότερο που μπορεί να πει κανείς].